

Preken 21. s i treenighet

18. oktober 2015 i Fjellhamar kirke

Kapellan Elisabeth Lund

Det står skrevet i evangeliet etter Lukas i kapittel 16:

Det var en rik mann som kledde seg i purpur og fineste lin og levde i fest og luksus dag etter dag. Men utenfor porten hans lå det en fattig mann som het Lasarus, full av verkende sår.

Han ønsket bare å få mette seg med det som falt fra den rikes bord. Hundene kom til og med og slikket sårene hans.

Så døde den fattige, og englene bar ham til Abrahams fang.

Den rike døde også og ble begravet. Da han slo øynene opp i dødsriket, der han var i pine, så han Abraham langt borte og Lasarus tett inntil ham.

‘Far Abraham’, ropte han, ‘ha barmhjertighet med meg og send Lasarus hit, så han kan dyppe fingertuppen i vann og svale tungen min. For jeg pines i denne flammen.’

Men Abraham svarte: ‘Husk, mitt barn, at du fikk alt det gode mens du levde, og Lasarus fikk det vonde. Nå trøstes han her, mens du er i pine. Dessuten er det lagt en dyp kløft mellom oss og dere, slik at de som vil komme herfra og over til dere, ikke skal kunne det, og ingen kan gå over fra dere til oss.’

Da sa den rike: ‘Så ber jeg deg, far, at du sender ham til mine fem brødre hjemme hos min far for å advare dem, så ikke de også skal komme til dette pinestedet.’

Men Abraham sa: ‘De har Moses og profetene, de får høre på dem.’

Han svarte: ‘Nei, far Abraham, men kommer det noen til dem fra de døde, vil de omvende seg.’

Abraham sa: 'Hører de ikke på Moses og profetene, lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde.'»

Slik lyder Herrens ord.

Lasarus sitter utenfor porten. Full av verkende sår.

Han lukter vondt og mange holder nok avstand fra ham.

Han passer ikke inn. Han er en brysom del av gatebildet.

Det er ubehagelig å måtte gå forbi ham.

Lasarus trenger sårstell, mat, klær, en dusj, et sted å bo. Han trenger et medmenneske.

Han trenger noen som ser, noen som tåler, noen som har tid.

Trenger han deg? Eller meg?

Når vi hører den lignelsen jeg leste nå, om den rike mann og Lasarus, er det fort gjort å tro at Jesus vil fortelle oss noe om hva som skjer etter døden.

Om himmel og helvete kanskje?

For den rike mannen kommer jo dit det er flammer når han dør, og den fattige Lasarus blir båret av engler til Abrahams fang.

Jeg synes det er en litt ubehagelig tekst.

Men prekenteksten i dag prøver ikke å fortelle om hva som skjer etter at vi er døde.

Dette er ikke Jesu lære om livet etter døden.

Det er Jesu lære om livet **før** døden.

Om hva vi skal gjøre mens vi lever.

Men **det** er kanskje enda tøffere å ta innover seg?

Jeg synes det er en litt ubehagelig tekst.

Men når vi hører denne lignelsen, må vi ha med oss at Jesus møter forskjellige menneskene i Bibelen på forskjellig måte. Fordi han ser hva hver og en egentlig

trenger. Noen møter han med den dypeste mildhet og medlidenhet. Andre med krasse ord.

Lignelsen om den rike mann og Lasarus forteller han til noen pengekjære fariseere som tror de gjør alt rett, og som bare er opptatt av at de selv skal bli frelst.

Det er en lignelse, som tar utgangspunkt i den forestillingen jødene da hadde om det som skjedde etter døden.

Om Hades, dødsriket, som lå under den jorda de trodde var flat, og som var en mellomtilstand før den endelige dommen.

Jesus bare bruker de forestillingene tilhørerne har, om det som skjer etter døden, for det er ikke det som er poenget å si noe om. Det som er nytt er at han bytter om på hvem som kommer hvor.

Den rike mannen er som fariseerne, og Jesus vil fortelle dem at de ikke lever et rettferdig liv sånn som de tror de gjør. I lignelsen plasseres de i Hades, i dødsriket.

Og det er den stinkende, urene, brysomme fattigmannen full av verkende sår som blir båret av engler til Abrahams fang. Til det stedet fariseerne var sikre på å komme.

Det er han, som fariseerne ikke en gang regner som et menneske, som blir regnet som rettferdig for Gud.

Jesus rister i fariseernes forestillinger om rett og galt, ved å bruke så sterke bilder.

Han vil få dem til våkne. Til å se utover seg selv.

Og det er ubehagelig også for oss.

En mann jeg kjenner fra ungdomstida, gikk en litt annen vei enn mange av oss andre etter videregående. Ole Martin ble opptatt av Frans av Assisi, middelaldermunken som hjalp de spedalske og levde blant de utstøtte i samfunnet. Ole Martin gikk inn fransiskanerordenen, i noen år også som munk.

Han studerte til å bli sosionom, og bestemte seg for å ha et prosjekt over tre somre.

Disse tre somrene levde han på gata for å kjenne litt på kroppen hvordan livet til de han utdanna seg til å hjelpe var.

Det eneste han hadde med seg var liggeunderlag, pledd, tannbørste og de klærne han hadde på seg. Ingen penger eller visakort.

Han gikk rett inn i det ubehagelige, og opplevde det fra den andre siden. Han møtte mye avvisning når han prøvde å tigge etter mat, eller finne et sted å oppholde seg, og de som hjalp ham var andre uteliggere. Selv om han var åpen med dem om hvorfor han var der.

Senere skrev han bok om opplevelsen, og han startet Fransiskushjelpens gatetjeneste som oppsøker menneskene på gata og gir dem blant annet sårstell og mye medmennekelighet.

Ole Martin sier:

”Mange på gata forteller at det viktigste er å bli behandla som menneske. Det kan høres ut som en floskel, men jeg vet det av egen erfaring. Stopp opp hvis du har mulighet. Du må tørre å se tiggeren i øynene”.

Mannen utenfor porten er den eneste i Jesu lignelser som har et navn.

Navnet Lasarus betyr ”Gud har hjulpet”.

Den mannen som sitter utenfor porten har et navn. Han er et menneske som deg og meg. Han har drømmer, han har følelser.

En annen gang sa Jesus: ”Det dere gjorde mot én av disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.”

Hvem sitter utenfor vår port? Hvem sitter langs vår vei?

Hva kan vi bidra med?

Vi kan si at det er så komplisert når vi hører om bakmenn og folk som vil lure

oss.

Men uansett er det våre medmennesker som sitter der.

Nå har også verden blitt mindre enn den var da Jesus fortalte denne lignelsen. Vi har mulighet til å påvirke situasjonen til flere enn de som sitter utenfor vår egen port. Og vi opplever at krisene i verden kommer nærmere med flyktningestrømmen.

Det kan føles overveldende.

Vi får alle selv finne ut hva vi kan gjøre, men vi må ikke la det kompliserte gi oss en unnskyldning for å ikke se at det er medmennesker det gjelder.

Det er mennesker med navn og drømmer.

I dag er det årets TV-aksjon, og vi samler inn penger til Regnskogfondet.

Å støtte opp om den er også en måte å bidra både til å kjempe for miljøet og til å bedre fattige menneskers levevilkår.

Prekenteeksten i dag handler om liv og død.

Det handler om hva slags liv vi lever og hva slags liv vi gir hverandre.

Det viktigste kristne symbolet, korset, forteller også om det. Om at vi har en Gud som gikk inn i det ubehagelige. Han gikk helt inn i det vondeste ved menneskelivet, og helt inn i døden.

Og hans kjærlighet til oss vant over døden, da Jesus sto opp igjen.

I dag har fire barn, i forskjellige aldre, Ada og Annabel, Amelia og Herman, blitt døpt her i kirka. Da fikk de tegna et kors på seg.

Alle som er døpt har et usynlig tegn på seg. Et tegn som viser at vi hører til hos Jesus.

Et kors som minner oss om døden og om livet.

Og om en Gud som elsker oss så høyt at han døde for oss, om kjærligheten som er sterkere enn døden.

Og alle som bærer korset er kalt til å følge Jesus og leve ut hans kjærlighet på

jorda.

Vi er kalt til å kjempe mot det onde.

Til å kjempe for det gode.

Mennesker trenger at noen ser, at noen tåler, at noen har tid.

Vi har en Gud som ser, som tåler og som har tid.

Gud ser at vi er mennesker. At vi har en uendelig verdi. Han kjenner våre navn og våre drømmer. Og han ser at vi **bare** er mennesker som ikke alltid klarer det vi vil.

Når vi skal feire nattverd etterpå, feirer vi at kjærligheten er sterkere enn døden.

Og alle som vil kan få ta imot Jesus,

ta imot Guds kjærlighet, inn i våre liv.

En kjærlighet som har kraft til å se mennesker.

Amen